

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра менеджменту і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Р. ШЕЛУДЬКО

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Галузь знань – 28 «Публічне управління і адміністрування»

Спеціальність – 281 «Публічне управління і адміністрування»

Освітньо-професійна програма – «Публічне управління і адміністрування»

Спеціалізація – —

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління і адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління і адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління і адміністрування».

«26» серпня 2020 р. 17 с.

Розробник: Крамаренко Катерина Миколаївна, доцент кафедри менеджменту і адміністрування, кандидат економічних наук, доцент.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
професор

«26» 08 2020 року

 О. ГУТОВ

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 2

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к.е.н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень підготовки	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування». Освітньо-професійна програма – «Публічне управління та адміністрування».	Вибіркова	
Модулів – 2			
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 4	Освітній рівень: другий (магістерський)	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	78 год.
		Вид контролю: ПМК	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань про природу управлінської діяльності та психологічні основи міжособистісних ділових контактів в умовах виробництва, набуття практичних навичок у формуванні ефективних міжособистісних комунікацій, вироблення вмінь щодо створення належного соціально-психологічного клімату в колективі.

Навчальна дисципліна оплює теоретико-методичні основи теорії та практики психології управління за визначеними спеціальностями в системі наукових закономірностей, принципів та методів психологічного впливу в умовах фахової підготовки і становлення сучасного фахівця аграрної сфери.

Предметом навчальної дисципліни є теоретико-методичні основи процесу управління виробництвом з урахуванням соціально-психологічних факторів міжособистісних відносин у виробничих колективах.

Завдання навчальної дисципліни:

- розгляд теоретичних основ психології управління;
- аналіз історичного розвитку психології управління у межах вітчизняного та закордонного досвіду;
- опанування соціально-психологічних методів системного управління виробничими колективами в організації;
- вивчення інструментарію системного аналізу психологічної теорії управлінської діяльності працівників в умовах виробництва;
- ознайомлення з методичними підходами щодо обґрунтування психологічних факторів управлінського впливу на виробничі колективи та окремих виконавців;
- опрацювання соціометричних засад визначення соціально-психологічного мікроклімату виробничих колективів;
- розгляд теоретико-методичних засад управління конфліктами в аграрних формуваннях;
- набуття практичних навичок з аналізу і оцінки ефективності системи управління виробництвом з урахуванням психологічних факторів взаємодії керівника з підлеглими.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

знати: розвиток психологічних та управлінських ідей за час існування людства; закономірності, функції, принципи та методи психології управління; прийоми і методи психологічного впливу на виробничі колективи та окремих виконавців з метою досягнення цілей організації; психологічні аспекти організації праці та професійної діяльності; роль соціально-психологічних чинників в процесі вдосконалення системи управління; сучасні методи попередження власних стресів менеджера та боротьби з їх наслідками у підлеглих; методiku визначення мікроклімату виробничого колективу; методи та засоби забезпечення ефективного управління конфліктами.

уміти: проектувати ефективну систему управління організацією; застосовувати різноманітні методи управління виробничим колективом за ситуаційним підходом; застосовувати ефективні моделі психологічного впливу на підлеглих; формувати індивідуальний раціональний стиль управління;

здійснювати процес прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень; використовувати методи соціометричного тестування для вивчення психологічних потреб особистості; вдосконалювати структуру управління з урахуванням впливу психологічних факторів; розробляти практичні рекомендації щодо формування сприятливого мікроклімату виробничого колективу; використовувати методи попередження, прогнозування і профілактики конфліктів в організаціях.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
3. Здатність розробляти та управляти проектами.
4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв’язувати конфлікти.
2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.
3. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.
4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
5. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об’єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.
6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.
7. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

9. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Корпоративне управління.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Територіальне управління. 2. Методика викладання у вищій школі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ СОЦІО-ГУМАНІТАРНИХ ЗНАНЬ»

Тема 1. Теоретико-методологічні основи психології управління

1. Психологія управління як галузь наукових знань та навчальна дисципліна. Психологія. Управління. Об'єкт і предмет психології управління. Теоретичний та методологічний фундамент науки. Завдання психології управління. Методи дослідження психології управління.

2. Історія розвитку психології управління. Донауковий етап розвитку психології управління. Школи управлінської думки. Школа наукового управління. Класична школа управління. Школа людських відносин і поведінкових наук. Школа науки управління. Історичні погляди на розвиток управління Ф.Тейлора та А.Файоля. Внесок А.К.Гастєва та О.О.Богдагнова у розвиток системи управління. Внесок С.Л. Рубінштейна, Л.С.Виготського, Е.Мейо, А.М.Леонтьєва в розвиток теорії психології.

3. Система психології управління. Поняття системи та її елементи. Модель організації як відкритої соціально-економічної системи. Керуюча та керована системи управлінського процесу. Особливості американської моделі управління. Особливості японської моделі управління. Особливості європейської моделі управління. Становлення психології управління як сучасної науки і практики.

Тема 2. Психологічний аналіз управлінської діяльності

1. Діяльність як об'єкт управління. Сутність професійної діяльності. Особливості управлінської діяльності. Структура та компоненти професійної діяльності. Психологічна придатність до професії. Мета, потреба, мотив як регулятори управлінської діяльності. Психограма та її структура.

2. Наукові закони, закономірності та принципи психології управління. Класифікація наукових законів та закономірностей психології управління. Принципи психології управління як історична категорія. Принципи системності, науковості, соціальної спрямованості, єдиноначальності, мотивації та ін. Механізм прояву законів у принципах психології управління.

3. Цілі та функції управлінської діяльності. Психологічні аспекти комунікативного процесу управлінської діяльності.

Тема 3. Мотиваційні основи управлінської діяльності

1. Мотивація як функція управління. Зміст поняття мотивації. Мотивація та стимулювання. Модель мотиваційної поведінки особистості. Потреби. Інтереси.

Мотиви. Класифікація теорій мотивації. Теорії “Х”, “У”, “Z” в системі мотиваційної поведінки особистості.

2. Змістовні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби. Внутрішні та зовнішні винагороди. Ієрархія потреб за А.Маслоу. Теорія потреб Д.МакКлелланда. Двофакторна теорія Ф. Герцберга. Теорія існування, зв'язку і зростання К.Альдерфера.

3. Процесуальні теорії мотивації. Гігієнічні та мотивуючі фактори. Теорія справедливості С.Адамса. Теорія Очікувань В.Врума. Комплексна теорія мотивації Л.Портера та Е.Лоулера. Модель Портера-Лоулера. Мотивація та компенсація.

Тема 4. Психологічні основи управління виробничим колективом

1. Колектив як соціальна група. Характеристика виробничого колективу та його відмінні ознаки. Класифікація виробничих колективів. Соціальна та психологічна структури виробничого колективу. Неформальні групи у виробничому колективі. Неформальний лідер. Фактори утворення неформальних груп. Чинники ефективної роботи колективу. «Хоторнський ефект». Управління неформальною організацією. Модель Д.Хоманса.

2. Особистість керівника в системі управління виробництвом. Людина як об'єкт і суб'єкт управління. Індивід та особистість. Психологічна структура особистості (спрямованість, здібності, характер темперамент). Темперамент та його види. Соціоніка

3. Мікроклімат колективу та методика його визначення. Характеристика соціально-психологічного мікроклімату. Згуртованість колективу. Соціометричний статус членів колективу. Методика визначення параметрів мікроклімату. Соціограма мікроклімату колективу.

Змістовний модуль 2. «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ»

Тема 5. Методи психологічного впливу в системі управління організацією

1. Методи управління та їх класифікація. Адміністративні (організаційно-розпорядчі) методи управління. Організаційне регламентування. Організаційно-методичне інструктування. Організаційне нормування. Психологічні основи управління дисципліною праці та її форми.

2. Соціально-психологічні методи управління. Форми соціального та психологічного впливу на об'єкти управління. Соціальне регулювання колективу. Соціальне нормування праці. Моральне стимулювання. Гуманізація праці. Мотивація працівників. Методи візуальної діагностики особистості.

3. Методи психологічного впливу в системах управління. Методи переконання співбесідника. Прийоми аргументації. Поняття маніпуляції. Види маніпуляцій. Маніпулятивні тактики. Асертивність. Регулювання діяльності і соціально-психологічна взаємодія.

Тема 6. Стиль керівництва та лідерство в системі управління персоналом

1. Стили управління. Стиль роботи керівника. Класифікація стилів керівництва. Авторитарний стиль. Ліберальний стиль. Демократичний стиль. Інтегрований стиль керівництва. Автократичний керівник. Демократичний керівник. Ліберальний

керівник. Керівник, орієнтований на роботу та на людину. Ситуаційна модель Фідлера. Теорія життєвого циклу. Модель Врума-Йеттона прийняття рішень керівником.

2. Влада та її види. Необхідність влади в управлінні. Влада, як засіб управління колективом. Типи влади. Влада, заснована на примушуванні. Влада, заснована на винагороді. Влада експерта. Влада прикладу. Законна чи традиційна влада. Харизма. Вплив на підлеглих через залучення їх до управління. Баланс влади.

3. Лідерство в управлінні. Лідерство. Підхід до лідерства з позиції особистих якостей. Поведінковий та ситуаційний підхід до лідерства. Неформальний лідер. Авторитарне і демократичне керівництво. Керівництво, зосереджене на роботі і на людині. Чотири системи Р. Лайкерта. Авторитет керівника тайго види. Двомірний трактове стилів лідерства.

Тема 7. Психологія міжособистісних комунікацій та прийняття управлінських рішень

1. Комунікаційний процес в організації. Комунікації й ефективність управління. Комунікаційний процес. Види комунікацій. Вербальна та невербальна комунікація. Міжособистісні комунікації. Організаційні комунікації. Вертикальні комунікації, комунікації по низхідній і висхідній, горизонтальні комунікації. Зворотний зв'язок. Перешкоди на шляху комунікаційного процесу. Семантичні бар'єри. Управлінські рішення як продукт праці менеджера. Класифікація управлінських рішень. Технологія прийняття управлінських рішень. Вимоги щодо прийняття управлінських рішень.

2. Основи риторики в системі психології управління. Риторика як наука про засоби переконання співбесідників. Композиція виступу керівника. Зворотний зв'язок у комунікаційному процесі. Прийоми ораторського мистецтва (лінгвістичний, паралінгвістичний і кінетичний вплив оратора на аудиторію). Культура спілкування у міжособистісній взаємодії.

3. Психологічні основи проведення суспільних процедур. Роль і класифікація колективних форм управління і прийняття рішень. Підготовка зборів, засідань, нарад в організації. Процедура проведення суспільних процедур. Ділова бесіда як форма комунікаційного процесу в організації.

Тема 8. Конфлікт в організації та психологічні основи управління конфліктною ситуацією

1. Конфлікт як соціальний феномен. Позитивні та негативні функції конфліктів. Предмет конфлікту. Причини конфліктів. Конфліктна ситуація. Інцидент. Ознаки конфлікту. Класифікація конфліктів.

2. Динаміка конфлікту. Структурна модель конфлікту. Необхідні і достатні умови появи конфлікту. Модель динаміки процесу конфлікту. Формули конфліктів. Конфлікт за формулою «А». Конфліктогени та їх класифікація. Механізм розвитку конфлікту за формулою «Б». Механізм розвитку конфлікту за формулою «В». Трансактний аналіз конфліктів. Алгоритм трансактного аналізу.

3. Методи попередження та управління конфліктами. Поняття управління конфліктом. Зміст управління конфліктами (прогнозування, попередження, стимулювання, регулювання, вирішення). Внутрішні і зовнішні аспекти управління конфліктами. Процес діагностики конфлікту. Процес управління конфліктами. Методи вирішення конфлікту (поступка, компроміс, консенсус,

ухилення від конфлікту, співробітництво). Принципи управління конфліктами. Профілактика конфліктів в організації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п/с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «Психологія управління в системі соціо-гуманітарних знань»												
Тема 1. Теоретико-методологічні основи психології управління	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Психологічний аналіз управлінської діяльності	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 3. Мотиваційні основи управлінської діяльності	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 4. Психологічні основи управління виробничим колективом	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	-	-	30	46	4	2	-	-	40
Змістовий модуль 2. «Організаційно-технологічні основи психології управління»												
Тема 5. Методи психологічного впливу в системі управління організацією	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 6. Стиль керівництва та лідерство в системі управління персоналом	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Тема 7. Психологія міжособистісних комунікацій та прийняття управлінських рішень	10	2	-	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Конфлікт в організації та психологічні основи управління конфліктною ситуацією	10	-	2	-	-	8	10	-	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	44	6	6	-	-	32	44	2	4	-	-	38
Усього годин	90	14	14	-	-	62	90	6	6	-	-	78

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Теоретико-методологічні основи психології управління</i> 1. Психологія управління як галузь наукових знань та навчальна дисципліна. 2. Об'єкт і предмет психології управління. Теоретичний та методологічний фундамент науки. 3. Методи дослідження психології управління. 4. Історія розвитку психології управління. 5. Становлення психології управління як сучасної науки і практики.	2
2	<i>Тема 2. Психологічний аналіз управлінської діяльності</i> 1. Діяльність як об'єкт управління. 2. Особливості управлінської діяльності. 3. Структура та компоненти професійної діяльності. 4. Мета, потреба, мотив як регулятори управлінської діяльності. Психограма та її структура. 5. Наукові закони, закономірності та принципи психології управління. 6. Цілі управлінської діяльності. Класифікація цілей та механізм їх формування в організації. 7. Функції управління та їх класифікація. 8. Психологічні аспекти комунікативного процесу управлінської діяльності.	2
3	<i>Тема 3. Мотиваційні основи управлінської діяльності</i> 1. Мотивація як функція управління. Зміст поняття мотивації. Мотивація та стимулювання. 2. Модель мотиваційної поведінки особистості. 3. Потреби. Інтереси. Мотиви. 4. Класифікація теорій мотивації. Теорії "Х", "У", "Z" в системі мотиваційної поведінки особистості. 5. Змістовні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби. Внутрішні та зовнішні винагороди. 6. Процесуальні теорії мотивації. Гігієнічні та мотивуючі фактори. 7. Комплексна теорія мотивації Л.Портера та Е.Лоулера (модель Портера-Лоулера).	2
4	<i>Тема 4. Психологічні основи управління виробничим колективом</i> 1. Колектив як соціальна група. Характеристика виробничого колективу та його відмінні ознаки. 2. Класифікація виробничих колективів. Чинники ефективної роботи колективу. 3. Соціальна та психологічна структури виробничого колективу. 4. Неформальні групи у виробничому колективі. Неформальний лідер. Фактори утворення неформальних груп. «Хоторнський ефект». 5. Управління неформальною організацією. Модель Д.Хоманса. 6. Особистість керівника в системі управління виробництвом. Індивід та особистість. 7. Психологічна структура особистості (спрямованість, здібності, характер темперамент). Темперамент та його види. 8. Соціоніка. Соціонічні технології в управлінні.	2
	<i>Всього</i>	8

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 5. Методи психологічного впливу в системі управління організацією</i> 1. Методи управління та їх класифікація (економічні, адміністративні та соціально-психологічні методи). 2. Організаційний вплив адміністративних методів управління. 3. Розпорядчий вплив адміністративних методів управління. 4. Соціально-психологічні методи управління та їх роль в умовах діяльності організації. 5. Соціальний вплив на об'єкти управління. 6. Психологічний вплив на об'єкти управління. 7. Дисципліна праці та її види. Психологічні засади управління дисципліною праці. 8. Методи візуальної психологічної діагностики особистості. 9. Методи психологічного впливу в системах управління. Методи переконання співбесідника. Прийоми аргументації. 10. Поняття маніпуляції. Види маніпуляцій. Маніпулятивні тактики. 11. Асертивність. Регулювання діяльності і соціально-психологічна взаємодія.	2
2	<i>Тема.6. Стиль керівництва та лідерство в системі управління персоналом</i> 1. Стиль управління. Класифікація стилів керівництва. Керівництво, зосереджене на роботі і на людині. 2. Авторитарний стиль та його характеристика. Авторитарний керівник. 3. Ліберальний стиль та його характеристика. Ліберальний керівник. 4. Демократичний стиль та його характеристика. Демократичний керівник. 5. Інтегрований стиль керівництва. Ситуаційна модель Фідлера. 6. Влада, як засіб керівництва. Необхідність влади в управлінні. 7. Класифікація типів влади. 8. Теорія балансу влади. Вплив на підлеглих через залучення їх до управління. 9. Лідерство в управлінні. Поведінковий та ситуаційний підхід до лідерства.	2
3	<i>Тема 8. Конфлікт в організації та психологічні основи управління конфліктною ситуацією</i> 1. Конфлікт як соціальний феномен. Позитивні та негативні функції конфліктів. 2. Причини виникнення конфліктів. Предмет конфлікту. Конфліктна ситуація. Інцидент. Ознаки конфлікту. 3. Класифікація конфліктів. 4. Динаміка конфлікту. 5. Формули конфліктів. 6. Трансактний аналіз конфліктів. 7. Методи попередження та управління конфліктами. 8. Внутрішні і зовнішні аспекти управління конфліктами. 9. Методи вирішення конфлікту. 10. Профілактика конфліктів в організації.	2
	<i>Всього</i>	6

7. Теми лабораторних занять (Відсутні)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
--	-	-

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи здобувачів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методологічні основи психології управління	8
2	Психологічний аналіз управлінської діяльності	8
3	Мотиваційні основи управлінської діяльності	6
4	Психологічні основи управління виробничим колективом	8
5	Методи психологічного впливу в системі управління організацією	8
6	Стиль керівництва та лідерство в системі управління персоналом	8
7	Психологія міжособистісних комунікацій та прийняття управлінських рішень	8
8	Конфлікт в організації та психологічні основи управління конфліктною ситуацією	8
	Всього	62

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Психологія управління». ІНДЗ дозволяє здобувачам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

ІНДЗ здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Структура ІНДЗ: вступ , теоретичне обґрунтування, основні результати роботи та їх обговорення, висновки, список використаних джерел.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

Темати ІНДЗ

1. Історія становлення психології управління як сучасної науки та практики.
2. Об'єкт і предмет психології управління. Теоретичний та методологічний фундамент науки.
3. Наукові закони та закономірності психології управління.
4. Принципи психології управління як історична категорія.
5. Діяльність як об'єкт управління. Особливості управлінської діяльності.
6. Цілі управлінської діяльності. Класифікація цілей та механізм їх формування в організації.
7. Функції управління та їх класифікація.
8. Психологічні аспекти комунікативного процесу управлінської діяльності.
9. Колектив як соціальна група. Характеристика виробничого колективу та його відмінні ознаки.
10. Соціальна та психологічна структури виробничого колективу.
11. Управління неформальною організацією. Модель Д.Хоманса.
12. Особистість керівника в системі управління виробництвом. Індивід та особистість.
13. Психологічна структура особистості (спрямованість, здібності, характер темперамент).
14. Темперамент як відмінна типологічна ознака особистості.
15. Неформальні групи у виробничому колективі. Неформальний лідер. Фактори утворення неформальних груп.
16. Соціально-психологічний мікроклімат колективу та методика його визначення.
17. Стиль управління. Класифікація стилів керівництва.
18. Влада як засіб керівництва. Необхідність влади в управлінні.
19. Лідерство в управлінні. Підхід до лідерства з позиції особистих якостей.
20. Авторитет керівника та його види. Критеріальні показники особистого авторитету.
21. Соціально-психологічні методи управління та їх роль в умовах діяльності організації.
22. Дисципліна праці та її види. Психологічні засади управління дисципліною праці.
23. Методи соціально-психологічного впливу на об'єкти управління.
24. Методи візуальної психологічної діагностики особистості.
25. Класифікація теорій мотивації. Теорії "Х", "У", "Z" в системі мотиваційної поведінки особистості.
26. Змістовні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби.

27. Неформальний лідер. Методика визначення соціометричного статусу члена колектива.
28. Процесуальні теорії мотивації. Гігієнічні та мотивуючі фактори.
29. Модель мотиваційної поведінки особистості.
30. Комунікації та ефективне управління в організації.
31. Підготовка і прийняття раціонального управлінського рішення.
32. Маніпуляція в системі психології управління.
33. Асертивність і критика у конфліктній взаємодії.
34. Діагностика конфліктів та їх попередження в умовах управління організацією.
35. Міжособистісні стилі управління конфліктною ситуацією.
36. Управлінські засади проведення суспільних процедур (зборів, засідань, нарад, ділових бесід) і прийняття колективних рішень.
37. Психологічні засади формування культури спілкування у міжособистісній взаємодії.
38. Конфлікт як соціальний феномен. Позитивні та негативні функції конфліктів.
39. Діагностика конфліктів в системі управління за формулами.
40. Основи риторики в системі психології управління.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1). Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словені** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів – застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли здобувачі самі формулюють проблему, і самі намагаються її вирішити.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

2). Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу:– індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3). Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4). Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота здобувача з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

11. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань (ПМК) за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється за трьома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання;

III – контроль за виконанням модульних завдань.

Проміжний контроль за опануванням дисципліни здійснюється у вигляді модульної контрольної роботи завданнями теоретичного та практичного характеру.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді ПМК.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10		
40				40				20	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
77–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Нагаєв В.М. Психологія управління : методичні вказівки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків : ХНАУ, 2018. 38 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бандурка О.М. та ін. Психологія управління : навчальний посібник. Харків : «Фортуна», 2009. 473 с.
2. Варій М.Й. Психологія : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2009. 356 с.
3. Варій М.Й. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 323 с.
4. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 228 с.
5. Кулініч О. І. Психологія управління : навчальний посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 237 с.
6. Лозниця В.С. Психологія менеджменту : навчальний посібник. Київ : ТОВ “УВГПС ЕксСб”, 2000. 512 с.
7. Мельник Л.П. Психологія управління : курс лекцій. Київ : МАУП, 2009. 216 с.
8. Таран О.М. Психологія управління : навчальний посібник. Харків : ХНАУ, 2012. 238 с.
9. Ходаківський Є. І. Психологія управління : навчальний посібник. 3 вид. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 664 с.

Додаткова

10. Бесєдін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід: підручник (модульний варіант). Київ : ЦУЛ, 2005. 496 с.
11. Виноградський М.Д. Управління персоналом : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2006. 504 с.
12. Выготский Л.С. Собрание сочинений: в 6 т. / Л. С. Выготский.; под ред. А. М. Матюшкина.— М., 1983. Т.3: Проблемы развития психики. 368 с.
13. Карнеги Д. Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей. Москва : «Дело», 2003. 239 с.
14. Лавриненко В.Н. Психология делового общения. Киев : Прапор, 1997. 229 с.
15. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. Москва : Политиздат, 1975. 304 с.
16. М'ялоїд М.Й. Курс загальної психології. Київ : Вища школа, 2011. 274 с.
17. Мейер Девид. Соціальна психологія : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2010. 384 с.
18. Розанова В. А. Психология управленческой деятельности. Москва : Издательство „Экзамен”, 2003. 192 с.
19. Романовський О. Г., Пономарьов О.С. Стиль керівництва і психологічні риси особистості професійного керівника : навчальний посібник. Харків : ХДПУ, 2000. 78 с.
20. Рубинштейн С. Л. Проблемы общей психологии. Москва : Педагогика, 1976. 415 с.
21. Шалягинова Л.В. Психология лидерства : практическое пособие. Киев : МВУП, 2005. 185 с.
22. Щекин Г.В. Психология работы с людьми. Киев : МАУП, 2009. 264 с.
23. Юнг К. Г. Психологические типы. Москва : Алфавит, 1992. 105 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>; <http://www.ligazakon.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.